

Európai
Bizottság

30

ÉVFORDULÓJA

UNIÓS ÁLLAMPOLGÁRSÁG

JOGOK ÉS LEHETŐSÉGEK

TARTALOMJEGYZÉK

MITŐL KÜLÖNLEGES AZ UNIÓS ÁLLAMPOLGÁRSÁG

Uniós állampolgárként olyan jogokat is gyakorolhatsz, amelyek különböznek a Téged valamely uniós tagállam állampolgáraként megillető jogoktól.

03

KÖZÖS ÉRTÉKEK

Az EU közös értékeken alapul, és az uniós állampolgárok részesülnek bizonyos jogokban, szabadságokban és védelemben.

04

UNIÓS ÁLLAMPOLGÁRSÁG: JOGOK, AMELYEKEL ÉLHETSZ

A Te uniós állampolgári jogaid a lehetőségek teljesen új tárházát nyithatják meg.

06

ALAKÍTSD SAJÁT JÖVŐDET

Az uniós állampolgárok állnak az Unió középpontjában. Biztosítsd, hogy véleményed meghallgatásra találjon.

14

VÉDELEM A MINDENNAPOK SORÁN

Az EU-ban élve számos olyan előnyhöz is hozzáférsz, amelyek megkönnyítik az életedet.

19

MI TÖRTÉNIK AKKOR, HA A JOGAIMAT NEM TARTOTTÁK TISZTELETBEN

Lépéseket tehetsz az ügyben, ha úgy gondolsz, hogy jogaidat nem tartották tiszteletben.

21

„Az uniós polgárság a lehetőségek tárházát nyitja meg. Legyen szó az EU-n belüli szabad utazásról, egy másik tagállamban való munkavállalásról vagy konzuli segítség igénybevételéről külföldre utazva. Az elmúlt 30 évben európaiak milliói élvezték a EU-s polgárság előnyeit. És hallatták a hangjukat az EU-választásokon és helyi választásokon, egy másik tagállamban. Továbbra is előmozdítjuk és erősítjük ezeket a jogokat, mert így erősítjük Uniónkot, értékeinket és az európai életmódot.”

Ursula von der Leyen,
az Európai Bizottság elnöke, 2023

MITŐL EGYEDI AZ UNIÓS ÁLLAMPOLGÁRSÁG?

Az uniós állampolgárság egyedi fogalom. Ha Te a 27 EU-tagállam valamelyikének állampolgára vagy, akkor automatikusan uniós állampolgár is vagy. Ez lehetővé teszi, hogy részesülj bizonyos jogokból és előnyökből, amelyek különböznek Téged valamely uniós tagállam állampolgáraként megillető jogoktól és előnyöktől. Ráadásul ezek a jogok az EU mind a 27 tagállamában érvényesek.

Mit jelent mindez a gyakorlatban? Ez például azt jelenti, hogy vízum és munkavállalási vagy tartózkodási engedély nélkül élhetsz és dolgozhatsz egy másik EU-tagállamban. Az uniós állampolgárság azt is jelenti, hogy ha olyan EU-n kívüli helyen kerülnél bajba, ahol a Te tagállamodnak nincs nagykövetsége vagy konzulátusa, akkor az ott képvisellel rendelkező másik uniós tagállamhoz fordulhatsz segítségért.

Az uniós állampolgárság lehetőséget nyújt arra is, hogy aktívan részt vegyél a demokratikus folyamatban, az EU-szerte érvényes szabályok alakításában. Szavazhatsz és indulhatsz az önkormányzati és az európai parlamenti választásokon, még akkor is, ha másik EU-tagállamban élsz.

Az uniós állampolgárság a lehetőségek tárházát nyithatja meg. Ez a kiadvány leírja, hogy mit kell tudnod jogaidról, és elmagyarázza, hogyan tudod uniós állampolgárként a legjobban hasznosítani azokat.

„Az uniós állampolgárság az európai projekt központi eleme. Az összes uniós tagállam minden állampolgára számára biztosított jogok és lehetőségek életük javítását és a közösségek megerősítését szolgálják. Ezért fontos, hogy az uniós állampolgárok pontosan tudják, milyen jogaik vannak, és hogyan gyakorolhatják ezeket. Így építünk egy erősebb Európát a holnapnak.”

Didier Reynders,
a jogérvényesülésért, a fogyasztópolitikáért és a nemek közötti esélyegyenlőségért felelős biztos

Új uniós állampolgárok

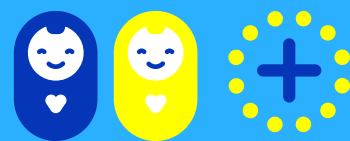

827 300

2021-ben 827 300 ember szerzett uniós állampolgárságot az EU tagállamok valamelyikében.

A valamely EU-tagállam állampolgárságát felvevők 85%-a korábban nem uniós ország állampolgára volt.

Forrás: Eurostat

4,09 M

Ezenfelül 2021-ben 4,09 millió gyermek született az EU-ban.

Forrás: Eurostat

Uniós állampolgárnak érzed magad?

10 állampolgárból csaknem 9 (87%) ért egyet azzal, hogy az EU állampolgárának érzi magát.

Forrás: Eurobarométer 528, 2023

Az uniós állampolgárok számos olyan jogot* élveznek, amelyek kiegészítik az őket EU-tagállam állampolgáraként megillető jogukat. Ezek a következők:

- ▶ **Nem érhet hátrányos megkülönböztetés** állampolgárságod alapján
- ▶ Az EU-n belül **szabadon mozoghatsz és tartózkodhatsz**
- ▶ **Szavazhatsz és indulhatsz** az európai parlamenti és önkormányzati választásokon akkor is, ha másik EU-tagállamba költözöl
- ▶ **Konzuli védelmet élvezhetsz**, ha épp nem uniós országban tartózkodsz
- ▶ **Elindíthatsz vagy támogathatsz** európai polgári kezdeményezéseket, és felkérheted az Európai Bizottságot, hogy tegyen javaslatot jogszabályra számodra fontos kérdésekben
- ▶ **Petíciót nyújthatsz** be az Európai Parlamenthez, és panaszt tehetsz az európai ombudsmannál
- ▶ **Segítségért fordulhatsz** bármely uniós intézményhez, **és választ kaphatsz** tőle az EU valamelyik hivatalos nyelvén

*Ezeket a jogokat az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) biztosítja.

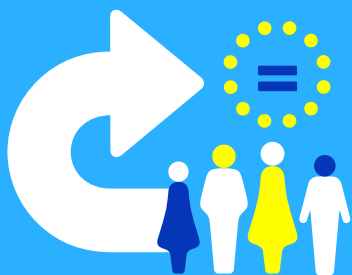
KÖZÖS ÉRTÉKEK

Az EU részének lenni nem pusztán annyit jelent, hogy valamelyik tagállamban élünk. Arról szól, hogy ugyanazon közösség részévé válunk, ahol mindenki élvezni azokat a jogokat, védelmet és lehetőségeket, illetve felelősséget vállal amelyekkel meghatározzák az európai életformát egyesítve azt a sokszínűségben.

Ez például azt jelenti, hogy biztosítani kell az olyan alapvető jogok tiszteletben tartását, mint a gondolat szabadsága, a lelkiismereti és vallásszabadság, valamint garantálni kell a törvény előtti egyenlőséget.

Az Európai Unió Alapjogi Chartája értelmében az EU-ban mindenkinek joga van az egyenlő bánásmóddhoz, függetlenül nemétől, fajától, bőrszínétől, etnikai vagy társadalmi hovatartozásától, genetikai jellemzőitől, anyanyelvétől, vallásától vagy meggyőződésétől, politikai vagy bármilyen más véleményétől, nemzeti kisebbséghez való tartozásától, vagyonától, születésétől, fogyatékoságától, életkorától vagy szexuális irányultságától. Ezek a kulcsfontosságú értékek képezik az uniós állampolgárság alapját.

Tisztelet mindenkinek

Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikke meghatározza azokat az értékeket, amelyeken az EU és így az uniós állampolgárság is alapul:

„Az Európai Unió (EU) az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közősek az uniós tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.”

Alapvető jogok

Egy másik fontos, az uniós állampolgárságot megerősítő szöveg az **Európai Unió Alapjogi Chartája**. Ez egyesíti azokat a személyes jogokat és szabadságokat, amelyeket az EU-ban mindenki élvez. Ezek a jogok magukban foglalják az emberi méltóságot, a szabadsághoz és biztonsághoz való jogot, a törvény előtti egyenlőséget, a megkülönböztetés tilalmát és a másokkal való szolidaritáshoz kapcsolódó jogokat. A Charta különleges jogokat is biztosít az uniós állampolgárok számára.

A Charta biztosítja, hogy ezeket a jogokat és szabadságokat az EU és az EU-tagállamok védjék az uniós jog végrehajtása során. Az EUSZ 2. cikkével együtt meghatározza az uniós állampolgárság alapját képező és fejlődésének utat nyitó értékeket.

EURÓPAI UNIÓ ALAPJOGI CHARTÁJA

Nagyra becsült uniós értékek

Egy nemrégiben végzett felmérés során az uniós állampolgárok azonosították azokat az értékeket, amelyek a legfontosabbak számukra.

82%

A bírák függetlensége

82%

A tisztességes tárgyaláshoz való jog

81%

Gondolkodás-, vélemény- és vallásszabadság

A legfontosabb személyes értékek

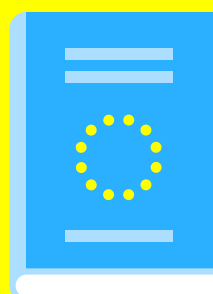
78%

Saját felelősség az életükkel kapcsolatos döntésekért

77%

A hozzájuk közel állókról történő gondoskodás

Forrás: Eurobarométer 508, 2021

Az uniós állampolgárság olyan jogokat biztosít számodra, amelyeket felhasználhatsz életed alakítására és közösséged javára. Például felhatalmaz Téged arra, hogy kívánságod szerint szabadon mozogj és tartózkodj az EU-n belül, biztosítja, hogy állampolgárságod alapján ne érjen hátrányos megkülönböztetés, és kötelezi az uniós intézményeket, hogy válaszoljanak kérdéseidre. Jogot ad arra, hogy szavaz európai parlamenti képviselőire, és európai állampolgári kezdeményezést indíts olyan témákban, amelyeket fontosnak érzel. Ezek a jogok megilletik minden uniós polgárt.

UNIÓS ÁLLAMPOLGÁRSÁG: JOGOK, AMELYEKKEL ÉLHETSZ

„Itt az ideje, hogy megmutassuk a fiatal generációnak: képesek vagyunk egy olyan kontinenst építeni, ahol mindenki önmaga lehet, azt szeretheti, akit akar, és megalkuvás nélkül követheti az álmait. Egy olyan kontinenst, amely nem háborgatja a természetet, és vezető szerepet tölt be az új technológiák terén. Egy olyan kontinenst, melynek egysége a szabadságon és a békén alapul. Újra eljött az ideje, hogy Európa válaszoljon a történelmi kihívásra.”

Ursula von der Leyen,
az Európai Bizottság elnöke,
Az Unió helyzete 2023

A megkülönböztetés minden formájának leküzdése

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyenlő bánásmódban részesüljön, ezért az EU lépéseket tett a számos okból fellépő diszkrimináció leküzdésére. Az uniós jog különösen a nemet, valamint a faji vagy etnikai származáson alapuló megkülönböztetés, a foglalkoztatás, az oktatás, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés, a szociális védelem és a szociális előnyök területén véd. Az uniós jog emellett tiltja a valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, életkoron és szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetést a foglalkoztatás területén. Ezenfelül számos stratégiát fogadtak el az egyenlőségközpontú Unió felépítésére.

További információ arról, hogyan építi az EU az

EGYENLŐSÉGGYŰJTEKÖZPONTÚ UNIÓT

A diszkrimináció elleni védelem

Adam otthonában, Lengyelországban szerzett középfokú végzettséget. Gyermekkor óta az volt az álma, hogy állatorvos legyen, és külföldön tanuljon. Az általa választott egyetemen azonban – amely egy másik EU-tagállamban található – alkalmassági vizsgát kell tennie képesítése igazolására. Ez a vizsga nem vonatkozik viszont azon ország állampolgáira, ahová költözni kíván.

Adam úgy érzi, hogy ez igazságtalan, és nemzetisége alapján diszkriminálják. Ügyét az Európai Bíróság elé viszi, amely úgy ítéli meg, hogy az alkalmassági vizsga ezek alapján valóban diszkriminatív. A végeredmény az, hogy a szabályokat megváltoztatják. Adam külföldön tanulhat az általa választott egyetemen, ugyanolyan feltételek mellett, mint az adott ország állampolgárai.

Az uniós állampolgárság egyik kulcsfontosságú joga az állampolgárságon alapuló megkülönböztetéssel szembeni védelem az uniós jog hatálya alá tartozó esetekben. Ezt rögzíti az Európai Unió működéséről szóló szerződés és az Alapjogi Charta 21. cikke. A megkülönböztetésmentesség elve méltányos bánásmódot és egyenlő esélyeket biztosít minden uniós polgár számára, függetlenül attól, hogy melyik EU-tagállamban tartózkodnak.

Jogod van külföldre költözni és ott élni

José egy spanyol szoftverfejlesztő, aki álmai állásajánlatát kapta Németországból. Vízum, valamint munkavállalási és tartózkodási engedély nélkül költözhet Hamburgba. Csak lakhelyet kell találnia, és azonnal munkába állhat. Ráadásul ő és családtagjai igénybe vehetik a helyi egészségügyi ellátórendszert, gyermekei pedig beiratkozhatnak német iskolákba. A család ugyanazokat a szociális előnyöket élvezi, mint a német állampolgárok, miközben megtartják spanyol állampolgárságukat.

Vélemények a szabad mozgásról

90%

Az állampolgárok körülbelül 90%-a egyetért azzal, hogy ez a jog előnyös számukra.

80%

Az állampolgárok több mint 80%-a egyetért azzal, hogy a szabad mozgás előnyös a gazdaság számára.

Forrás: Eurobarométer 528, 2023

Az EU állampolgárként jogod van az EU tagállamaiban szabadon tartózkodni, dolgozni, tanulni és utazni. Ez azt jelenti, hogy nincs szüksége vízumra, munkavállalási vagy tartózkodási engedélyre. A családtagjaidnak is joguk van elkísérni Téged vagy hozzád költözni, állampolgárságuktól függetlenül. Előfordulhat, hogy felkérik őket bizonyos feltételek vagy alaki követelmények betartására.

Ha három hónapnál hosszabb ideig szeretnének egy másik EU-tagállamban tartózkodni, az uniós munkavállalók és önálló vállalkozók minden egyéb feltétel nélkül tartózkodhatnak tovább. Az uniós állampolgárok egyéb csoportjainak, például a diákoknak vagy a gazdaságilag nem aktív állampolgároknak meg kell felelniük bizonyos feltételeknek (például rendelkezniük kell betegbiztosítással). Az állampolgárokat felkérhetik az adminisztratív formalitások betartására, például a hatóságnál történő regisztrációra. Ezekről a feltételekről többet tudhatsz meg ebben az [Útmutatóban](#), valamint [itt](#).

A SZABAD MOZGÁSHOZ VALÓ JOG

TARTÓZKODÁSI JOGOK

Segítség, ha külföldön tartózkodsz

Antonia, egy máltai fotóriporter egy olyan távoli, EU-n kívüli régión keresztül utazik, ahol Máltának nincs nagykövetsége vagy konzulátusa. Útlevelének elvesztése után égetően szüksége van egy pótdokumentumra, hogy hazajusson.

A konzuli védelemhez való uniós jognak köszönhetően Antonia ellátogathat a spanyol konzulátusra, ahol sürgősségi úti okmányt kap – ugyanazt a segítséget, amelyet spanyol állampolgárság esetén kapott volna. Ezzel a sürgősségi úti okmánnyal haza tud utazni.

Uniós állampolgárok támogatása külföldön

93%

Az állampolgárok 93%-a egyetért azzal, hogy az EU-tagállamoknak szorosan együtt kell működniük annak érdekében, hogy segítsenek az EU-n kívül konzuli védelemre szoruló uniós állampolgároknak.

Forrás: Eurobarométer 528, 2023

Uniós állampolgárként jogosult vagy segítséget kérni bármely EU-tagállam nagykövetségétől vagy konzulátusától, ha olyan EU-n kívüli országban tartózkodsz, ahol országának nincs konzulátusa vagy nagykövetsége, vagy ha az adott konzulátus vagy nagykövetség nincs olyan helyzetben, hogy segítsen. Ez az uniós jog az uniós szolidaritás kifejeződése, az uniós tagállamok segítik egymás rászoruló polgárait.

Valójában az uniós konzuli védelem számos helyzetben alkalmazható: ha letartóztatnak vagy őrizetbe vesznek, bűncselekmény áldozatává válsz, balesetet szenvedsz vagy súlyosan megbetegedsz, elveszítéd útleveléd vagy ellopják azt, illetve vészhelyzet esetén segítségre van szükséged a hazajutáshoz.

KONZULI VÉDELEM AZ EU-N KÍVÜL

UNIÓS SÜRGŐSSÉGI ÚTI OKMÁNY

Európai polgári kezdeményezés

Peternek, az osztrák uniós állampolgárnak Belgiumban, Spanyolországban és Olaszországban élnek családtagjai. Nem különösebben szeret nagy távolságokat vezetni, és amikor csak teheti, igyekszik elkerülni a repülést. Ezért több olyan európai fellépést szeretne, amelyek az európai városok jobb összekapcsolása érdekében ösztönzik a nagysebességű, határokon átnyúló vasútvonalak kiépítését.

Peter úgy véli, hogy az uniós szintű fellépés elengedhetetlen ahhoz, hogy ez valósággá váljon. Miután értesült az európai polgári kezdeményezésről, úgy döntött, hogy összehoz egy hét uniós polgárból álló csoportot, akik hét EU-tagállamban élnek, és saját kezdeményezést indítanak, amelyben felkérlik a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a határokon átnyúló vasúti utazások megkönnyítésére.

Miután a Bizottság alapos értékelés során ellenőrizte, hogy megfelel-e a kritériumoknak, nyilvántartásba vette kezdeményezésüket. A nyilvántartásba vételt követően Peter aláírásgyűjtést indíthat, hogy támogatást szerezzen elképzeléséhez.

Az európai polgári kezdeményezés lehetőséget ad arra, hogy befolyásold az EU politikáját. Ha van egy szívügyed – és ez olyan területet érint, ahol az EU-nak fellépési joga van –, akkor Te is indíthatsz kezdeményezést.

Kövess a lépésenkénti útmutatót, és győződj meg arról, hogy kezdeményezésed megfelel bizonyos kritériumoknak. Az alábbi linkek mindenről tájékoztatnak, amit tudnod kell. A nyilvántartásba vételt követően kezdeményezésednek 12 hónapon belül legalább egymillió érvényes aláírást kell összegyűjtenie (online vagy papíron) legalább hét uniós országban. Ha sikerrel jársz, találkozol a Bizottsággal, hogy megvitasd céljaidat, és lehetőség lesz arra, hogy kezdeményezést nyilvános meghallgatáson bemutasd az Európai Parlamentben. A Bizottság köteles válaszolni kezdeményezésedre, és jeleznie kell, hogy milyen intézkedéseket fog véghez vinni.

Emellett támogathatod más uniós állampolgárok kezdeményezéseit is.

64%

Az uniós állampolgárok 64%-a tisztában van az európai polgári kezdeményezésben való részvétel jogával,

amely legszélesebb körben Finnországban és Ausztriában ismert (80%), legkevésbé (50% alatt) pedig Romániában (49%) Horvátországban (48%), Litvániában (46%) és Svédországban (39%).

Forrás: **Eurobarométer 528, 2023**

- ▶ Tekintsd meg a **közzétett állampolgári kezdeményezések adatbázisát**, és támogasd azokat a kezdeményezéseket, amelyeket szeretnél, ha megvalósítanának.
- ▶ Tekintsd meg a **lépésről lépésre szóló útmutatót** az európai állampolgári kezdeményezés működéséről.
- ▶ Kezdeményezésednek elindításához és kezeléséhez gyakorlati információkat és tanácsokat kaphatsz az **online ECI fórumon**.
- ▶ Végezd el a **szervezők számára biztosított online tanfolyamot**.

Jogod van hozzá, hogy petíciót nyújts be az Európai Parlamenthez

Ana uniós állampolgár, egy iparosodott városban él. A lakóhelyén áthaladó folyó elszennyeződött egy közeli gyár mérgező hulladéka miatt. Némi nyomozás után Ana úgy véli, hogy nem tartják be az európai környezetvédelmi előírásokat.

Aggodalommal tölti el a helyzet, ezért él a jogával, hogy petíciót nyújtson be az Európai Parlamenthez, és felhívja a figyelmüket a problémára. Az Európai Parlament Petíciós Bizottsága megkapja Ana petícióját, saját vizsgálatot végez, és dönthet a további lépések megtételéről.

Az EU állampolgárként vagy lakosként jogod van petíciót benyújtani az Európai Parlamenthez, amely lehet panasz vagy kérelem. A Parlament Petíciós Bizottsága megvizsgálja petíciódat, majd válaszol, tájékoztatva Téged az eredményről.

Ez a jog lehetővé teszi, hogy közvetlenül az Európai Parlamenthez fordulj aggodalmaid kifejezése vagy intézkedések kérése céljából. A petíciónak az EU tevékenységi körén belüli olyan témára kell vonatkoznia, amely közvetlenül érinti Téged.

További információkat itt találsz:

**A PETÍCIÓ BENYÚJTÁSÁNAK
JOGA**

**PETÍCIÓS INTERNETES
PORTÁL**

Ki indíthat petíciót?

- ▶▶ bármely uniós állampolgár
- ▶▶ bárki, aki jogszerűen tartózkodik valamely EU-tagállamban
- ▶▶ bármely olyan vállalat, szervezet vagy egyesület, amelynek székhelye egy EU-tagállamon belül található

Hogy működik ez?

- ▶▶ A kérdésnek az EU tevékenységi körébe kell tartoznia
- ▶▶ A problémának közvetlenül érintenie kell Téged
- ▶▶ Petíciódat egyénileg vagy csoportosan is benyújthatod – nincs minimális aláírási szám.
- ▶▶ Petíciódat benyújthatod online vagy postai úton

Forrás: [Petíció benyújtása az EU-hoz](#)

Jogod van, hogy az ombudsmanhoz fordulj

Sara dokumentumokat kért egy uniós intézmény és egy mezőgazdasági szövetség közötti találkozóról. Úgy érzi, hogy az uniós intézmények rosszul kezelték kérését. Úgy véli, hogy nem kapott teljes hozzáférést az általa kért dokumentumokhoz. Ebben a helyzetben Sarának ahhoz is joga van, hogy panaszt tegyen az európai ombudsmannál. Az ombudsman feladata az uniós intézmények hivatali visszásságaival kapcsolatos panaszok kivizsgálása.

Az európai ombudsman egy független és pártatlan testület, amely elszámoltatja az EU intézményeit és ügynökségeit, elősegítve ezzel a helyes ügyintézt. Azért jött létre, hogy segítse azokat a polgárokat, vállalkozásokat és szervezeteket, akik/amelyek úgy érzik, hogy uniós szinten rosszul kezelték bizonyos ügyeket.

Állampolgárként Neked jogod van panaszt tenni az európai ombudsmannál, ha úgy véled, hogy valamelyik uniós intézményen belül helytelenül jártak el. Ide tartozik például az uniós intézmények birtokában lévő dokumentumokhoz való hozzáférés korlátozása, bármely etikai kérdés vagy az uniós források kezelése. Panaszodat attól a naptól számított két éven belül kell benyújtani, amikor tudomást szerezted a problémáról.

Ki fordulhat az európai ombudsmanhoz?

Az uniós állampolgárok, illetve valamely EU-tagállamban székhellyel rendelkező civil szervezetek, egyesületek, vállalkozások, egyetemek és újságírók az európai ombudsmanhoz fordulhatnak:

- ▶ Uniós intézményt, hivatalt vagy ügynökséget érintő panaszokkal
- ▶ Az uniós intézmény, hivatal vagy ügynökség által elkövetett hivatali visszásságokkal kapcsolatban
- ▶ Ha már az érintett uniós szervvel próbálták megoldani a problémát
- ▶ Amikor a probléma nem több, mint két éves
- ▶ Amikor nincs folyamatban jogi lépés

EURÓPAI OMBUDSMAN

NYÚJTS BE PANASZT!

Dana EU-állampolgár, szenvedélyesen rajong a természetért, és egyben amatőr méhészt is. Dana felveszi a kapcsolatot a Bizottsággal, hogy megossza nézeteit, és érdeklődjön arról, mit tesz az EU a méhek jólétének biztosítása érdekében.

Dana a saját nyelvén kap választ, ami uniós állampolgárként megilleti.

A válaszhoz való jogod

Unió állampolgárként jogod van az EU 24 hivatalos nyelvén bármelyikén írni az intézményeknek, és ugyanazon a nyelven választ kapni. Minden intézmény fenntart egy online nyilvántartást, ahol megtalálhatod az elérhetőségeiket, valamint hozzáférhetsz a dokumentumokhoz és információkhoz, segítve Téged, hogy tájékozódj arról, mi történik az EU-ban.

A Bizottság emellett rendszeresen kikéri a polgárok véleményét, amikor szakpolitikát és jogszabályt alakít ki. Szakpolitikai javaslatának véglegesítése és online közzététele előtt figyelembe veszi a kapott visszajelzéseket.

További információkat itt talál:

LÉPJ
KAPCSOLATBA
AZ EU-VAL

NYILVÁNOS
KONZULTÁCIÓK

AZ EU NYELVEI

Hozzáférés az információkhoz

Az uniós intézmények nyilvántartásainak áttekintése

Itt található az összes uniós intézményi nyilvántartás, amelyhez szabadon hozzáférhetsz:

- ▶▶ A Tanács dokumentumainak nyilvános nyilvántartása
- ▶▶ Az Európai Parlament dokumentumnyilvántartása
- ▶▶ Az Európai Központi Bank nyilvános dokumentumnyilvántartása
- ▶▶ Bizottsági dokumentumok nyilvántartása
- ▶▶ Hozzáférés a Bíróság közigazgatási irataihoz
- ▶▶ Európai Külügyi Szolgálat nyilvános nyilvántartása
- ▶▶ Hozzáférés az Európai Számvevőszék dokumentumaihoz

A demokratikus jogok az uniós állampolgárság alapvető részét képezik. Az európai parlamenti választásokon leadott szavazatod biztosítja, hogy érdekedet képviseljék a törvények megvitatása és elfogadása során. Ha másik EU-tagállamba költözöl is, akkor is szavazhatsz az önkormányzati és az uniós választásokon, sőt még jelöltként is indulhatsz.

Az állampolgárok a választások közötti időszakban is szerves részét képezik a demokratikus folyamatnak, például azáltal, hogy beleszólnak a törvényjavaslatokba vagy részt vesznek az európai polgári kezdeményezésekben. Ezenkívül kiválaszthatják, hogy részt vegyenek polgári vitacsoportokban. Felveheted a kapcsolatot az európai intézményekkel információért vagy véleményed megosztásához.

**ALAKÍTSD
SAJÁT JÖVŐDET**

A Te demokratikus jogaid

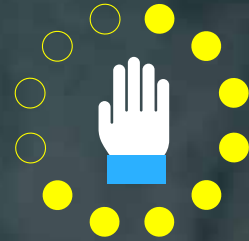
Maria portugál állampolgár, aki több mint egy évtizede él Belgiumban. Politikai párttag, a közúti biztonság szenvedélyes szószólója, és szeretné, ha többet lehetne tenni annak érdekében, hogy városközpontja könnyebben megközelíthető legyen a gyalogosok számára. Az önkormányzati választások közeledtével Maria úgy dönt, hogy többet szeretne tenni a szavazásnál – indulni akar a választásokon. Pártja jelöltté választja, sok szavazót sikerül lenyűgöznie, és a helyi önkormányzat büszke tagjává válik.

Minden uniós állampolgárnak joga van arra, hogy származási országában szavazzon és induljon az európai parlamenti választásokon. Sőt, ha egy másik EU-tagállamban élnek, dönthetnek úgy, hogy ott szavaznak és indulnak az európai parlamenti választásokon, ugyanolyan feltételekkel, mint az adott ország állampolgárai. A másik EU-tagállamban élő uniós polgárok az adott ország helyhatósági választásain is szavazhatnak és indulhatnak, ugyanazokkal a feltételekkel, mint az adott ország állampolgárai.

Menj el szavazni

66%

A polgárok körülbelül 66%-a tisztában van azzal, hogy az országukban élő uniós állampolgároknak joguk van szavazni vagy indulni az európai parlamenti választásokon.

55%

Alig több, mint az állampolgárok fele van tisztában azzal, hogy az uniós állampolgároknak joguk van szavazni vagy indulni az önkormányzati választásokon.

Forrás: Eurobarométer 528, 2023

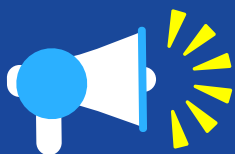

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ AZ EU-BAN
VALÓ RÉSZVÉTELÉRŐL ÉS SZAVAZÁSÉRŐL

Szóalj fel

A demokratikus részvétel nem csak a szavazásról és a választásokról szól. Unió polgárként számos lehetőség van arra, hogy részt vegyél, felszólj, és hozzájárulj Európa jövőjének alakításához.

Először is **megoszthatod nézeteidet** a Bizottság kezdeményezéseiről, és hozzájárulhatsz a döntéshozatali folyamathoz. A Bizottság elkötelezett amellett, hogy meghallgassa az állampolgárok és az érdekelt felek véleményét az uniós jogszabályokról és politikákról mind előkészítésük, mind végrehajtásuk során.

Az **európai polgári kezdeményezés** egy másik módja annak, hogy a polgárok beleszóljanak a politika alakításába. Ha azt szeretnéd, hogy az EU intézkedjen egy adott kérdésben, összehozhatsz egy hét uniós polgárból álló csoportot, és felkérheted az Európai Bizottságot, hogy javasoljon új uniós jogszabályt ebben a kérdésben. További információért olvasd el ennek a kiadványnak az európai polgári kezdeményezésről szóló részét.

Hozzáférhetsz az interaktív Citizens' Engagement Platformhoz is, ahol megvitathatod más európaiakkal a jövőbeli politikákkal kapcsolatos elképzeléseidet és megoldásaidat.

Léteznek még az **európai polgári vitacsoportok**, amelyek az EU 27 tagállamának véletlenszerűen kiválasztott polgáraiból állnak, akik megvitadják a legfontosabb javaslatokat, és ajánlásokat fogalmaznak meg. Az eddigi témák a virtuális világokat, az élelmiszer-pazarlást és a tanulási mobilitást ölelték fel. Az ötletek összegyűjtése és mérlegelése után ajánlásokat terjesztenek az Európai Bizottság elé, amelyeket figyelembe kell venni a szakpolitikai kezdeményezések előkészítésekor.

A **Szóalj fel portál** egyablakos megoldást kínál a polgárok online szerepvállalására. A portál ugyanis egyaránt hozzáférést biztosít a nyilvános konzultációkhoz, az európai polgári kezdeményezés weboldalához és az interaktív Citizens' Engagement Platformhoz. A részvételhez regisztrálnod kell, viszont a folyamat nagyon egyszerű.

...és természetesen rengeteg lehetőség kínálkozik az országos és helyi szintű részvételre – beleértve az önkormányzati választásokon történő indulást is.

TUDTAD?

Az európai polgári vitacsoportok kezdenek az EU demokratikus életének rendszeres elemévé válni. Számos vitacsoportot rendeztek már, amelyek lehetővé tették a polgárok számára, hogy különféle kérdésekben ajánlásokat fogalmazzanak meg közvetlenül a politikai döntéshozók számára.

Hogyan csökkenthető az élelmiszer-pazarlás?

Az egyik polgári vitacsoport, amely az élelmiszer-pazarlás csökkentésével foglalkozott, 23 cselekvési javaslatot terjesztett elő. Ezek magukban foglalták a biztonságos élelmiszer-feleslegek megsemmisítésének megtiltását célzó intézkedéseket, az EU-tagállamok számára jogilag kötelező érvényű célok szükségességét, valamint a jobb oktatást.

Az ajánlásokat azóta megosztották és megvitatták az **élelmiszer-vesztésekkel és élelmiszer-hulladékkal foglalkozó uniós platformmal**, és a jövőben is segítséget nyújtanak az uniós szakpolitikai döntéshozatalhoz.

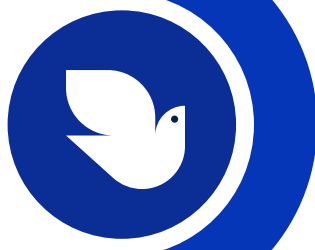

UNIÓS ÁLLAMPOLGÁRSÁG: EGY FEJLŐDŐ FOLYAMAT

Az uniós állampolgárság gyökerei egészen a háború utáni időszakig nyúlnak vissza, amikor az egységes Európa új víziója nőtte ki magát a hamvakból. Az állampolgárok jogai és lehetőségei már a kezdetektől fogva az európai projekt homlokterébe kerültek. Ma az uniós állampolgárság az EU-tagállamok állampolgárainak alapvető státusza, és minden állampolgárnak joga van részt venni az EU demokratikus életében.

1945

Kihirdetik a békét Európában.

1957

Aláírják a római szerződést. Ez a hat alapító tag biztosítja a szabad mozgás jogát minden munkavállalónak, önálló vállalkozónak és családtagjaiknak. Az évek során ez az **Európai Gazdasági Közösség** terjeszkedni kezd, és új országokat fogad be.

2009

Hatályba lép az **EU Alapjogi Chartája**, amely tovább erősíti az uniós állampolgári jogokat.

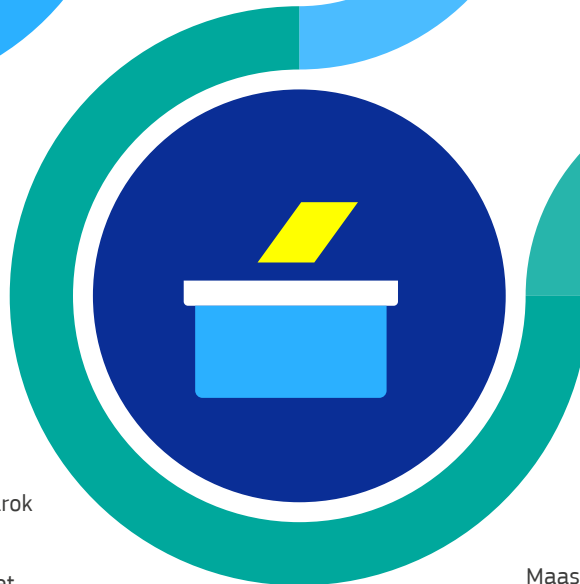
1951

Az első mérföldkő: Hat európai országban – Belgiumban, Franciaországban, Hollandiában, Luxemburgban, Németországban és Olaszországban – bevezetik a szén- és acélipari munkások szabad mozgását.

Megszületik az Európai Szén- és Acélközösség.

1979

Az európai állampolgárok először választanak közvetlenül európai parlamenti képviselőket.

1993

A **Maastrichti Szerződés** Maastrichti Szerződés létrehozta az uniós állampolgárságot. Az állampolgárok immár rendelkeznek egy sor konkrét, az eredeti, szabad mozgást biztosító jogon túlmutató uniós állampolgári joggal, amelyek lehetővé teszik, hogy gazdasági tevékenységet folytassanak.

2020

Konferencia Európa jövőjéről, az EU történetének legnagyobb részvételi kezdeményezése, amelynek során a polgárok többek között bővebb tájékoztatást kérnek az uniós állampolgárságról.

2012

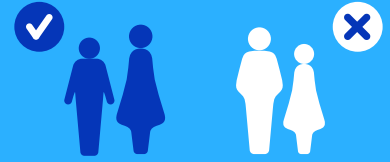
Új állampolgársági jogot vezetnek be. Az **európai polgári kezdeményezés** elindítása révén az uniós polgároknak jelentősebb beleszólásuk lett a politikai döntéshozatalba.

2023

az uniós állampolgárság 30. évfordulója

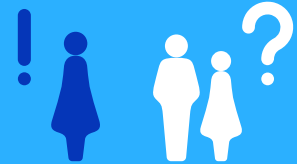

Ismered a jogaidat?

50%

Az uniós állampolgárok 50%-a nem érzi tájékozottnak magát uniós állampolgári jogairól.

64%

Az uniós állampolgárok 64%-a nem érzi tájékozottnak magát azzal kapcsolatban, hogy mit tegyen, ha nem tartották tiszteletben ezeket a jogait.

Forrás: Eurobarométer 528, 2023

Tudj meg többet az uniós állampolgárság történetéről itt.

VÉDELEM A MINDENNAPOKBAN

Az EU-ban élni számos előnnyel jár, amelyet az állampolgárok és a lakosok egyaránt élvezhetnek. Az uniós jogból eredő előnyök közé sorolhatjuk például a munkavállalók jogait vagy az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést egy másik EU-tagállamban. Ezek a védelmi intézkedések és politikák annak biztosítására szolgálnak, hogy az állampolgárok és a lakosok magas életszínvonalat élvezhessenek, hozzáférhessenek az alapvető szolgáltatásokhoz, és méltósággal és tisztelettel bánjanak velük.

Például uniós munkavállalóként munkád során védelmet élvezel a diszkriminációval szemben, és jogod van a biztonságos munkahelyhez, az észszerű munkaidőhöz és a szünetekhez.

Ha egy másik EU-tagállamba utazol, nem kell további díjat fizetned mobiltelefonod használatáért. A hívások, a szöveges üzenetek és az adathasználat díja belföldi díjszabás szerint történik, azaz megegyezik az országon belüli hívások, SMS-ek és adatforgalom díjával. Ha pedig járatod késik vagy törölték azt, az EU egyszerűvé és egyértelművé tette a kártérítés igénylését.

Ez csak néhány az uniós jog által az állampolgárok számára biztosított jogok és előnyök közül – ennél sokkal több létezik.

Az EU emellett az állampolgárok érdekeit helyezi politikai törekvéseinek középpontjába. A jövőben a legfontosabb prioritások közé tartozik az európai zöld megállapodás, amely arra törekszik, hogy Európa legyen az első klímasemleges kontinens. Az EU emellett lépéseket tett annak érdekében, hogy enyhítse a polgárokra és az iparra nehezedő energiaköltségeket.

Ebben a kiadványban két konkrét előnyt tárgyalunk részletekbe menően: fogyasztóként védelmet élvezel a tisztességtelen marketinggel és a nem biztonságos termékekkel szemben. Az interneten jogodban áll ellenőrizni személyes adataid.

Tudj meg többet minden jogodról és a velük járó előnyökről

MIT TESZ ÉRTEM EURÓPA

HOGYAN KAPCSOLÓDIK AZ EU MINDENNAPI ÉLETEDHEZ?

Fogyasztói jogaid

Miután online vásárolt egy turmixgépet, Daniel csalódottan vette tudomásul, hogy a gép nem rendelkezik a hirdetett funkciókkal, és nem is olyan erős, mint ahogy azt meghirdették. Az online áruház kezdeti ellenállásának dacára Daniel érvényesítette uniós fogyasztói jogait, és választhatott a teljes visszatérítés és a csere között.

Uniós fogyasztóként olyan jogaid vannak, amelyek védenek Téged vásárláskor, bárhol is tartózkodik az eladó az EU-ban. Jogosult vagy arra, hogy egyértelmű információkat kapj a termékekről és szolgáltatásokról, valamint jogod van 14 napon belül lemondani és visszaküldeni a legtöbb online vásárolt terméket. Ha a vásárolt termék nem a leírtaknak megfelelő, vagy nem felel meg a minőségi előírásoknak, jogod van a javításra, a cserére vagy a visszatérítésre. Az EU fogyasztóvédelmi jogszabályai csak akkor védnek Téged, ha kereskedőtől vásárolsz; az online piactereknek ezért figyelmeztetniük kell erre, amikor magánszemély ajánlatát választod.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ ARRÓL, HOGYAN ÉLHETSZ FOGYASZTÓI JOGAIVAL

A következő féllal is kapcsolatba léphetsz: **ECC Net**, hogy segítséget kérj fogyasztói jogaidnak gyakorlásához

Az adatvédelemhez való jogod

Janát aggasztotta az általa használt közösségi médiaplatform által tárolt személyes adatok mennyisége. Úgy döntött, hogy kezébe veszi az irányítást és gyakorolja jogait, először is azáltal, hogy hozzáférést kér valamennyi személyes adatához. Személyes adatainak áttekintése során számos pontatlanságot és elavult információt talált. Jana a hibás adatok javítását, illetve több régi bejegyzés végleges törlését kérte a cégtől.

Az EU-ban jogaid vannak személyes adataiddal kapcsolatban. Hozzáférhetsz adataidhoz, kijavíthatod az adataiban lévő hibákat, törölheted azokat, korlátozhatod a felhasználásukat, áthelyezheted azokat egy másik szolgáltatásba, tiltakozhatsz a felhasználásuk ellen, és elkerülheted, hogy automatizált döntéshozatali folyamatokba kerüljön. Ezek a jogok, amelyek az általános adatvédelmi rendelet (GDPR) részét képezik, ellenőrzést biztosítanak az adataid felett, és megkövetelik a vállalatoktól, hogy tartsák tiszteletben a döntéseidet. Bizonyos körülmények között előfordulhat, hogy nem érvényesítheted a törléshez való jogodat. Ez történhet például archiválási vagy kutatási és statisztikai célok miatt, amikor az adatok közérdekűnek tekinthetők.

TUDD MEG, HOGYAN VÉDHETED MEG ADATAIDAT, HOGYAN HASZNÁLHATOD JOGAIDAT

MI TÖRTÉNIK AKKOR, HA A JOGAIMAT NEM TARTOTTÁK TISZTELETBEN?

Ha úgy gondolod, hogy uniós állampolgári jogaidat hazádban vagy egy másik EU-tagállamban nem tartották tiszteletben, megteheted a szükséges lépéseket.

Először annak az országnak a nemzeti szintjén kell megpróbálnod megoldani az ügyet, ahol a probléma felmerült, akár bírósághoz fordulva, akár más vitarendezési módokon keresztül. **További információ a nemzeti igazságszolgáltatási rendszerekről vagy a bírósághoz fordulásról.**

Amennyiben diszkrimináció áldozatává váltál, és segítséget keresel, felveheted a kapcsolatot az országodban található **nemzeti esélyegyenlőségi szervezettel**. Az EU diszkriminációellenes jogszabályai előírják, hogy minden tagállamnak (legalább) egy ilyen esélyegyenlőségi testülettel kell rendelkeznie, amelynek hatásköre kiterjed többek között arra, hogy független segítséget nyújtson a megkülönböztetés áldozatainak.

A problémamegoldó szolgáltatások karnyújtásyira vannak

Hívd fel, vagy lépj kapcsolatba az alábbi szervezetek egyikével:

Az Európa-portálod elvezet Téged a legrelevánsabb uniós és nemzeti webhelyekre.

A Europe Direct Kapcsolattartó Központ készséggel válaszol minden, az EU-val kapcsolatos kérdésedre telefonon vagy e-mailben, mind a 24 hivatalos nyelven. Fordulj hozzájuk ingyenesen a 00 800 6 7 8 9 10 11-es telefonszámon vagy **online**.

Ha jogaidat egy másik EU-tagállamban megsértik, továbbítsd problémádat a **SOLVIT** részére.

Ha ezek a lépések nem oldották meg a problémát, a következő lépés az, hogy uniós szinten keresel megoldást. Itt:

- ▶ Panaszt nyújthatsz be az **Európai Bizottsághoz**, ha úgy véled, hogy uniós állampolgári jogaidat megsértette országodnak egy olyan intézkedése vagy gyakorlata, amely ellentétes az EU törvényeivel. A Bizottság panasztételi űrlapja könnyen érthető, és ezáltal kitölteni is egyszerű. Az űrlap megtalálható **itt**.
- ▶ Panaszt nyújthatsz be az **európai ombudsmanhoz** az uniós intézmények, szervek és ügynökségek által elkövetett hivatali visszasságok miatt – további információért lásd a kiadvány 13. oldalát.
- ▶ Petíciót nyújthatsz be az **Európai Parlamenthez**.
- ▶ Bejelenthetsz az **EU-val kapcsolatos csalásokat az Európai Csalás Elleni Hivatalnak (OLAF)**.

Hogyan támogatja az EU a jogaidat

Ez csak néhány az uniós állampolgárok jogait alátámasztó kulcsfontosságú jogszabályok közül.

Szabadon mozogni, élni és dolgozni az EU-ban

- ▶ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) ([21. cikk \(1\) bekezdés](#))
- ▶ Az Európai Unió Alapjogi Chartája ([45. cikk](#))
- ▶ [2004/38/EK irányelv](#) az Unió állampolgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén belüli szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról

Konzuli védelem

- ▶ Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ), [35. cikk](#)
- ▶ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) ([20. cikk \(2\) bekezdés c\) pont, 23. cikk](#))
- ▶ Az Európai Unió Alapjogi Chartája, [46. cikk](#)
- ▶ [2015/637 \(EU\) irányelv](#) az Unión kívüli országokban képvisellel nem rendelkező polgárainak konzuli védelmét elősegítő koordinációs és együttműködési intézkedésekről
- ▶ [2019/997 \(EK\) irányelv](#) az EU sürgősségi úti okmányának létrehozásáról

Petíció benyújtása az intézményekhez és kapcsolatfelvétel az európai ombudsmannal

- ▶ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) ([20. cikk \(2\) bekezdés d\) pont](#)), [227. cikk](#))
- ▶ Az Európai Unió Alapjogi Chartájának [43. és 44. cikkei](#)
- ▶ [2021/1163 \(EU, Euratom\) rendelet](#) az ombudsman feladatainak ellátására vonatkozó szabályokról és általános feltételekről

Megkülönböztetésmentesség

- ▶ Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) ([2. cikk](#))
- ▶ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) ([18. cikk](#))
- ▶ Az Európai Unió Alapjogi Chartája ([21. cikk](#))

Európai polgári kezdeményezés

- ▶ Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) ([11. cikk \(4\) bekezdés](#))
- ▶ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) [24. cikkének \(1\) bekezdése](#)
- ▶ [2019/788 \(EU\) rendelet](#) az európai polgári kezdeményezésről

A válaszhoz való joga

- ▶ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) ([15. cikk \(1\) bekezdés, 24. cikk](#))
- ▶ Az Európai Unió Alapjogi Chartája ([41. cikk \(4\) bekezdés, 42. cikk](#))
- ▶ [1049/2001/EK rendelet](#) az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről

Szavazás és indulás a választásokon

- ▶ Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) ([10. cikk \(3\) bekezdés](#))
- ▶ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) ([20. cikk \(2\) bekezdés b\) pont, 22. cikk](#))
- ▶ Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 39. és 40. cikke
- ▶ [93/109/EK irányelv](#), más néven „választójogi irányelv”
- ▶ [94/80/EK irányelv](#) a választójogról és az önkormányzati választásokon való indulásról

Fotók forrása:

Európai Bizottság
Istockphoto
Shutterstock

SZERZŐI JOGI NYILATKOZAT

E dokumentum tartalma nem tekinthető az Európai Bizottság hivatalos állásfoglalásának.

PDF ISBN 978-92-68-10207-7 doi: 10.2838/311713 DS-05-23-487-HU-N

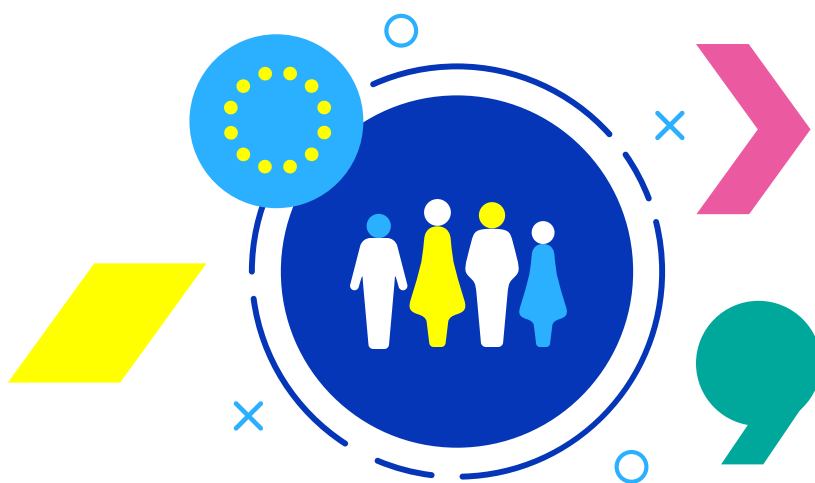
Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2024

© Európai Unió, 2024

A bizottsági dokumentumok további felhasználására vonatkozó szabályokat az erről szóló, 2011. December 12-i 2011/833/EU bizottsági határozat (HL L 330., 2011.12.14., 39. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>) rögzíti. Eltérő rendelkezés hiányában e dokumentum további felhasználása a Creative Commons Nevezd meg! 4.0 nemzetközi (CC BY 4.0) licencnek megfelelően engedélyezett (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.hu>). Ez azt jelenti, hogy a további felhasználás a forrás megfelelő megnevezésével és az esetleges változtatások feltüntetésével megengedett.

A nem az Európai Unió tulajdonában lévő elemek felhasználása vagy sokszorosítása érdekében közvetlenül a szerzői jog tulajdonosához kell engedélyért fordulni.

Tudtad-e, hogy az uniós állampolgárság olyan jogokat és előnyöket biztosít Neked, amelyek az EU-tagállamok állampolgáraként megillető jogain felül járnak? Ráadásul az uniós állampolgárság lehetőséget ad Neked Európa jövőjének alakítására. Itt mindent megtalálsz, amit tudnod kell a jogaidról, azok érvényesítési módjairól, és arról, hogy milyen előnyökkel járnak a számodra.

